

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آو ساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی

آمایش سرزمین از نگاه مدیریت محیط زیست رامین زارع*، ناصر محرم نژاد^۱، شهاب خاقانی^۲

چکیده:

آمایش سرزمین علم و دانش سازماندهی منطقی و عقلانی جنبه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی حفاظت و توسعه محیط زیست است. الگوی نامناسب استفاده از سرزمین و تغییرات شدید در کاربری زمین باعث پیدایش بحرانهای زیست محیطی گردیده که با خروج از مدار توسعه پایدار، فعالیت‌های تولیدی نه تنها نسل‌های آینده بلکه نسل فعلی را نیز به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد.

هدف اساسی آمایش سرزمین حداقل تا آنجا که به مدیریت محیط زیست مربوط می شود توسعه مناطق و روابط متقابل درونی و برونی آنها، استفاده معقول از منابع، ارزشمند سازی میراث انسان ساخت (محیط زیست انسانی) و غیر ساخته (محیط زیست طبیعی)، ترمیم و تقویت محیط زیست با استفاده از روش ها و تکنیک های مناسب است. توجه به برنامه ریزی منطقه ای در ایران نیز همزمان با شروع آن در فرانسه و بعد از جنگ جهانی دوم و تقریباً با اهدافی مشابه آغاز شد. تدوین "ضوابط ملی آمایش سرزمین" و "سند ملی آمایش سرزمین" نقاط عطفی در برنامه ریزی ملی هستند که می توانند مدیریت محیط زیست را تحت تأثیر قرار دهند و در این مقاله نیز مورد توجه قرار گرفته است. نگاه آمایشی به توسعه ملی و مدیریت محیط زیست و بیان نمونه هایی از مشکلات مدیریت محیط زیست کشور از نگاه آمایش سرزمین نظیر تضاد در قوانین و مقررات از دیگر نکاتی است که در این مقاله مورد بررسی قرار گرفته اند.

کلمات کلیدی: آمایش سرزمین، مدیریت محیط زیست

- ۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، دانشجوی دکتری رشته مدیریت محیط زیست
- ۲- استادیار دانشکده محیط زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
- ۳- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، عضو باشگاه پژوهشگران جوان

مقدمه:

آمایش سرزمین علم و دانش سازماندهی منطقی و عقلانی جنبه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی حفاظت و توسعه محیط زیست است. آمایش سرزمین طبق ضوابطی با نگرش بازده پایدار و درخور، بر حسب توان و استعداد کیفی و کمی سرزمین برای استفاده های مختلف انسان در سرزمین، به تعیین نوع کاربری از سرزمین می پردازد. بنابراین از هدر رفتگی منابع و ضایع شدن محیط زیست و در نتیجه از فقر انسانی که روی زمین کار می کند می کاهد. (مخدوم، ۱۳۸۰)

از طرفی الگوی نامناسب استفاده از سرزمین و تغییرات شدید در کاربری زمین باعث پیدایش بحرانهای زیست محیطی از جمله تخریب و الودگی منابع آب و خاک، پیشروی رو به گسترش بیابانها، فرسایش خاک، شور و اسیدی شدن آن، تهی شدن منابع و کاهش تنوع زیستی و استعداد و قابلیت بهره وری سرزمین گردیده که با خروج از مدار توسعه پایدار، فعالیتهای تولیدی نه تنها نسلهای آینده بلکه نسل فعلی را نیز به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد.

اگر در برنامه ریزی ها و پروژه های اجرایی، استفاده نامناسب از قسمت های مختلف سرزمینی که ویژگی های مختلفی دارند صورت گیرد و این استفاده در حد توان و پتانسیل سرزمین نباشد نابودی طبیعت را بر اثر استفاده نهای در پی خواهد داشت و سرمایه گذاری انجام شده در آن به هدر خواهد رفت.

با توجه به وضعیت منابع زیستی کشور، بایستی هر گونه برنامه توسعه ای ملی و منطقه ای در حوضه های صنعت، کشاورزی و عمرانی با نگرش به استعداد و قابلیت سرزمین و در چارچوب توان و ظرفیت زیست محیطی و با لحاظ نمودن دیدگاه آمایشی و اصول پایداری توسعه صورت پذیرد. در این مورد معیار "تفکر جهانی، برنامه ریزی ناحیه ای و اقدام محلی" به عنوان یک راهنمای عملی می تواند مورد توجه قرار گیرد.

هدف اساسی آمایش سرزمین البته با رویکرد مدیریت محیط زیست توسعه مناطق و روابط متقابل درونی و برونی آنها، استفاده معقول از منابع، ارزشمند سازی میراث انسان ساخت (محیط زیست انسانی) و غیر ساخته (محیط زیست طبیعی)، ترمیم و تقویت محیط زیست، هماهنگی افقی و عمودی در سطوح مختلف و ... را شامل می شود. در این مورد واحد کار آمایش سرزمین، یک آبخیز بزرگ و یا مجموعه ای از آبخیزهای کوچک است. هنگامی که یک منطقه برای کار آمایش در نظر گرفته می شود، اول مشخص میگرد که طبق ویژگیهای اکولوژیکی (بوم شناختی) سرزمین، کجا به کار کشاورزی می آید، کجا می توان مرتعداری نمود، کجا می توان جنگلداری انجام داد، کجا می شود شهر و شهرک جدید ساخت و ... سپس برای هر یک از انواع توسعه (کاربری ها) با توجه به نوع استفاده کنونی سرزمین و نیازهای اقتصادی- اجتماعی مردم آن منطقه و کشور، برنامه ریزی در سطح طرح مدیریت پروژه اجرایی انجام می پذیرد. (مخدوم، ۱۳۸۰)

آمایش سرزمین در جهان و ایران:

اندیشه "آمایش سرزمین" در کشور فرانسه، همزمان با پیدایش تفکر برنامه ریزی شهری به منظور بازسازی کشور پس از پایان جنگ جهانی دوم ظهور کرده است (توفیق، ۱۳۷۰، ۱۳۸۴) البته آمایش سرزمین را نمی توان موضوع تازه ای دانست زیرا سرزمین چون کانون فعالیت و سکونت انسان است همواره در معرض نوعی دخالت، عمران و آمایش بوده است. آنچه نوآوری است تغییر هدفمند و برنامه ریزی شده سرزمین و روش های تهیه و اجرای اینگونه برنامه هاست. در ایران توجه به برنامه ریزی منطقه ای همزمان با شروع آن در فرانسه و بعد از جنگ جهانی دوم و تقریباً با اهدافی مشابه آغاز شد. سال ۱۳۵۳ دفتر آمایش سرزمین توسط سازمان برنامه و بودجه تأسیس شد. (سابقه برنامه ریزی در ایران، ۱۳۷۷). در برنامه اول پیشنهادی (۶۶-۱۳۶۲)، موضوع آمایش مطرح شد ولی چندان مورد توجه قرار نگرفت. اولین نتایج مطالعات جدی انجام شده در دو کتاب توسط دفتر برنامه ریزی منطقه ای سازمان برنامه و بودجه در سال ۱۳۶۳ تحت عنوان "طرح پایه آمایش سرزمین اسلامی ایران" منتشر شد. موضوع آمایش سرزمین که در اوایل دهه ۷۰ تا حدودی در حاشیه قرار گرفته بود، از اواخر برنامه دوم توسعه (۷۸-۱۳۷۴) با استقبال بیشتری مواجه شد. از جمله تفاوت های این مرحله آمایش با گذشته تحولات عمیق اقتصادی، سیاسی در داخل و خارج کشور است. در مورد برنامه چهارم توسعه حسب موضوع و مسائل اساسی کشور ۷ کمیته مشترک از جمله کمیته مشترک محیط زیست، تعادل منطقه ای و آمایش سرزمین تشکیل شد. کمیته آمایش سرزمین مفاد قانونی مرتبط با آمایش سرزمین را تهیه کرد که در نهایت به تصویب مجلس رسید و به عنوان مستند قانونی ملاک برنامه های آمایش سرزمین در برنامه چهارم توسعه قرار گرفته است. (قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴)).

توان اکولوژیک سرزمین و مدیریت محیط زیست:

یکی از موضوعات اساسی در فرآیند آمایش سرزمین ارزیابی توان اکولوژیک سرزمین است که عبارت است از شناسایی قابلیت ها و توانمندیها، امکانات و محدودیتهای منطقه از نظر منابع اکولوژیک پایدار شامل توپوگرافی، خاک، زمین، پوشش گیاهی و منابع اکولوژیک ناپایدار شامل منابع آب، اقلیم، حیات وحش و... برای انواع مختلف کاربری (مخدوم، ۱۳۷۸). نمونه های مشخص مطالعات علمی مربوط به انجام ارزیابی توان اکولوژیک به عنوان بخشی از برنامه های آمایش سرزمین در مناطق مختلف ایران شامل منطقه ساحلی شمال (وزارت مشکن و شهرسازی، ۱۳۷۲) استان گیلان و مازندران (مخدوم، ۱۳۷۰)، آبخیز کرخه (مخدوم، ۱۳۷۹)، استان گلستان (اونق و میرکریمی، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸) و منطقه ارومیه (سکوتی و فرشاد، ۱۹۹۹)، مدیریت حوزه آبخیز کوهدشت لرستان با استفاده از آمایش سرزمین (کریمیان، ۱۳۸۷) و تعیین توان اکولوژیک استان مرکزی از نظر کشاورزی و مرتع داری (میرداوودی، ۱۳۸۷) می باشند.

مدلهای اکولوژیکی محیط زیست:

مهمترین مدلهای اکولوژیکی محیط زیست که در واقع مدل های مدیریت محیط زیست در حوزه آمایش سرزمین که در ایران بکار گرفته شده اند یا مورد توجه قرار گرفته اند عبارتند از:

۱) مدل اکولوژیکی توسعه شهری، روستایی و صنعتی

۲) مدل اکولوژیکی حفاظت محیط زیست

۳) مدل اکولوژیکی آبی پروری

۴) مدل اکولوژیکی توریسم

۵) مدل اکولوژیکی کاربری جنگلداری

۶) مدل اکولوژیکی کاربری های کشاورزی و مرتعداری

در ادامه به دو مدل رایج اشاره می شود. (مخدوم، ۱۳۸۰)

مدل اکولوژیکی توسعه شهری، روستایی و صنعتی:

هنگامی که یک منطقه مسکونی بازسازی میشود یا یک کارخانه، شهر یا شهرک ساخته می شود و به بیان دیگر این مناطق در سرزمین استقرار می یابند و واکنش متقابل بروز می نماید. نخست، منطقه برپاشده واکنشی بر روی محیط زیست ایجاد می کند (اصلاح و تغییر آبراهه های طبیعی ممکن است موجبات فرسایش خاک شوند). دوم، محیط زیست واکنشی بر روی منطقه برپاشده از خود نشان میدهد (در معرض قرار گرفتن منطقه در برابر لغزش های زمین و یا سیل). این مدل نمایشگر مناسبترین شرایط برای برآورده کردن نیازهای مورد اشاره و همچنین برپا کردن خانه ها، شهرها و کارخانجات در شرایط سازگار با توان اکولوژیکی محیط زیست است. در این حالت با کمترین هزینه بادوامترین ساختنی ها (از نظر برپاشدن) ساخته می شوند و از نظر مدیریت محیط زیست نیز اثرات توسعه به حداقل ممکن کاهش می یابد.

مدل اکولوژیکی حفاظت محیط زیست:

این مدل سرزمین های مناسب برای حفاظت را نشان میدهد. طبقه بندی سرزمین های مناسب برای حفاظت معمولاً در حد ناحیه و بر حسب درجه آسیب پذیری زیستگاه، تنوع گونه ای، وسعت منطقه حفاظتی، درجه کمیابی گونه ها و درجه طبیعی بودن آثار طبیعی و یا بر حسب ارزش باستانی، تاریخی و یا ملی (آثار فرهنگی) برای مکان های مناسب جهت حفاظت به عمل می آید. مفهوم حفاظت مطرح شده در این مدل شامل نگه داری و توسعه منبع برای نسل حاضر و نسلهای آینده است (مخدوم، ۱۳۸۰).

نگاه آمایشی به توسعه ملی و مدیریت محیط زیست:

برنامه توسعه ای را نمی توان بدون دید سرزمینی پیش برد. آمایش سرزمین بازتاب سرزمینی توسعه بلندمدت کشور است. معمولاً دوره ای ۱۵ تا ۲۰ سال را زیر پوشش قرار می دهد. به دیگر سخن، برنامه آمایش، برنامه های

منطقه ای را به برنامه های ملی پیوند می زند. نگرش آمایشی به ما کمک می کند تا بتوانیم از وسعت و پهنای سرزمین در راستای توسعه بلندمدت بهره برداری کنیم. هر دوره ای از توسعه می تواند نگاه متفاوتی به سرزمین داشته باشد. اگر استراتژی، «توسعه صنعتی» باشد نگاه آمایشی «تصرف» سرزمین و پخش کردن فعالیت در گستره جغرافیایی است ولی اگر چنانچه استراتژی به «پسا صنعتی» شدن، که مبتنی بر دانایی است، نظر داشته باشد، در نگاه آمایشی پایداری محیط زیست و بازگشت به طبیعت اهمیت خواهد یافت. (سیدجواد سیدپور)

دو نمونه مشکلات مدیریت محیط زیست کشور از نگاه آمایش سرزمین:

۱) قوانین و مقررات:

- ممنوعیت استقرار صنایع در شعاع ۱۲۰ کیلومتری تهران:

به دلایل مختلف همچنان موضوع تمرکز فعالیت ها در بخش های خاصی از کشور به یک موضوع لاینحل تبدیل شده است. مهمترین دلیل اینکه در انتهای همین مصوبه احداث صنایع در محدوده فوق موکول به اجازه هیأت دولت شده است. از نظر مدیریت محیط زیست این یک نقطه ضعف تلقی می شود چون طی سالهای گذشته درخواست های متعددی برای استقرار صنایع مختلف از سوی دستگاههای دولتی و خصوصی در این محدوده پیشنهاد گردید که اکثر قریب به اتفاق آنها به تصویب رسیده است. این موضوع باعث تراکم هر چه بیشتر فعالیت ها و خصوصاً فعالیت های صنعتی و جذب جمعیت در استان تهران بخصوص شهر تهران شده است.

قانون تجمیع عوارض:

بررسی مفاد این قانون با اهداف و سیاست های آمایش سرزمین که در آنها به کرات بر تمرکز زدایی و سوق دادن فعالیت ها به مناطق کمتر توسعه یافته تأکید شده است، به خوبی تناقض موجود در قوانین و مقررات کشور را با اهداف آمایش نمایان می سازد. به عنوان مثال در بند ۱ ماده یک ضوابط ملی آمایش بر کاهش تمرکز و تراکم جمعیت و فعالیت در مناطق پرتراکم کشور به ویژه شهر تهران و اصفهان و مهار روند رو به رشد جمعیت و فعالیت ها تأکید شده است. از سوی دیگر بر اساس ماده ۳ قانون تجمیع عوارض، سازوکاری در خصوص معافیت های مالیاتی و عوارض برای سرمایه گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته از سوی کارگزاران وجود ندارد.

۲) فشارهای سیاسی جهت اجرای طرح ها و پروژه های فاقد توجیهات اقتصادی و فنی:

یکی دیگر از مسائل و مشکلاتی که همیشه در تعارض با اهداف و برنامه های آمایش سرزمین در کشور بوده است، فشارهای سیاسی مقامات استانی برای اجرای طرحها و پروژه های فاقد توجیهات اقتصادی و فنی و آمایشی است. فقدان طرح مصوب آمایش به عنوان یک سند فرا دست باعث شده است تا طی سالهای اخیر فشارهای زیادی از سوی مقامات سیاسی برای اجرای طرحها و پروژه ها خصوصاً طرحها و پروژه های زیربنایی به اجرا درآید. این از نظر مدیریت محیط زیست یک تهدید محسوب می شود. به عنوان نمونه در این زمینه می توان به احداث تعداد

زیادی پروژه های زیربنایی نظیر فرودگاه، سد و جاده های روستایی اشاره نمود که در بسیاری از موارد موجب تشدید مهاجرت ها و اسکان بسیاری از روستائینان در مناطق شهری گردید.

آمایش سرزمین، برنامه ریزی و مدیریت محیط زیست:

از آنجا که آمایش سرزمین دربرگیرنده توان اکولوژیکی (آب و زمین)، موجودات زنده (جانداران و گیاهان)، هوا، فضای روی سرزمین و صفات فرهنگی اقتصادی و اجتماعی انسان زیستمنند بر روی کره زمین است، شاید بهتر بود که برای برنامه ریزی منطقه ای استفاده از اراضی به جای واژه سرزمین، واژه آمایش محیط زیست به کار گرفته می شد. ارزیابی توان اکولوژیکی محیط زیست/سرزمین مرحله میانی فرایند آمایش سرزمین یا برنامه ریزی محیط زیست است. در واقع ارزیابی سرزمین اطلاعات اساسی برای مرحله دوم آمایش سرزمین که شامل انتخاب مناسبترین استفاده از سرزمین و نظام مدیریت است، را فراهم میکند. نظام مدیریت شامل مدیریت محیط زیست نیز میشود. در بخش تکنیک های ارزیابی آمایش سرزمین در مدیریت محیط زیست براساس مدارک و مستندات برنامه ریزی آمایش در کشور مورد قرار می گیرد.

۱- پایه ریزی برنامه طرح آمایش سرزمین در ایران

۲- ضوابط ملی آمایش سرزمین

۳- سند ملی آمایش سرزمین

۴- سیاست های کلی آمایش سرزمین

در ادامه شرح مختصری از مستندات فوق ارائه می شود.

-پایه ریزی برنامه طرح آمایش سرزمین در ایران:

دفتر برنامه ریزی منطقه ای سازمان مدیریت و برنامه ریزی در سال ۱۳۶۴ برای آمایش سرزمین سه مرحله مشخص نمود:

مرحله اول: تهیه طرح پایه آمایش سرزمین

مرحله دوم: تهیه طرح آمایش مناطق

مرحله سوم: تهیه برنامه های توسعه مناطق

وقت گیرترین و مشکل ترین مرحله آمایش سرزمین، مرحله دوم است که در طی آن توان های بالقوه و بالفعل سرزمین در مناطق باید تعیین شود. (مخدوم ۱۳۸۰) در این مرحله مدیریت محیط زیست با استفاده از روش های مختلف از جمله مدل های ارزیابی اکولوژیک بیشترین نقش را در تحقق اهداف آمایش سرزمین و دستیابی به اهداف توسعه پایدار همراه با حفظ محیط زیست و کاهش تخریب آن می تواند ایفا نماید. وزارت مسکن و شهر سازی نیز در سال ۱۳۷۲ "طرح کالبد ملی" را به تصویب شورای عالی شهرسازی رسید. این طرح مشابهت زیادی با طرح جامع سرزمین دارد. طرح جامع سرزمین که به نوعی آمایش سرزمین میباشد در محدوده وظایف مدیریت محیط زیست قرار دارد. (محرم نژاد، ۱۳۸۵)

۲- ضوابط ملی آمایش سرزمین

هیات وزیران در سال ۱۳۸۳ ضوابط ملی آمایش سرزمین را تصویب نمود. در ماده ایمن آمده است، جهت گریه‌های ملی آمایش سرزمین در راستای تبیین فضایی سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران و ترسیم الزامات تحقق آن در توسعه بلندمدت کشور و مبتنی بر اصول مصوب آمایش سرزمین، شامل ملاحظات امنیتی و دفاعی...، حفاظت محیط زیست و احیای منابع طبیعی، ... تنظیم شده است. (ضوابط ملی آمایش سرزمین، ۱۳۸۳)

۳- سند ملی آمایش سرزمین :

سند ملی آمایش سرزمین خود یک برنامه است و چگونگی رعایت عدالت سرزمینی و ایجاد تعادل های منطقه ای را مدنظر دارد و توجه آن صرفاً بر چهار محور کلان برنامه متمرکز نیست بلکه توزیع فعالیت ها، نیروی انسانی و جمعیت را مدنظر دارد. سند ملی آمایش سرزمین ابزار اصلی مدیریت همه جانبه فرآیند توسعه است و شامل سطوح زیر می باشد: (مطالعه آمایش سرزمین، ۱۳۸۳)

۱- سطح کلان (نظریه پایه توسعه ملی و ضوابط ملی آمایش سرزمین)،

۲- سطح بخشی (جهت گریه‌های بخشی)

۳- سطح استانی (نظریه پایه توسعه استانها)

در این مورد برنامه آمایش استان باید به سه سؤال اساسی زیر پاسخ دهد:

۱- در حال حاضر استان چه موقعیتی دارد (ارائه تحلیل از نقطه قوت، نقاط ضعف، فرصتهای و تهدیدها)

۲- استان به کجا می خواهد برود (چشم انداز، اهداف اصلی، اولویت های مبتنی بر جهت گیری های آمایش)

۳- استان چگونه به اهداف تعیین شده دست می یابد.

در برنامه آمایش استان مدیریت محیط زیست با طرح اولویتهایی با عنوان "تحلیل محیط زیست" مورد توجه قرار گرفته است از جمله :

- ارزیابی توان اکولوژیک در واحدهای زیست بومی برای کاربریهای «اصلی» (صنعتی، کشاورزی) (گسترده - فشرده)، سکونتگاهی گردشگری، حفاظتی، شوره زار، بیابانی و..)

- منابع فیزیکی (آب و هوا و اقلیم، هیدرولوژی شکل زمین، زمین شناسی، خاک)

- برآورد ظرفیت تحمل محیطی از نظر پذیرش میزان فعالیت های اصلی و توان پذیرش آلاینده ها و تخریب با حفظ توان برگشت پذیری

- تعیین میزان بهره برداری پایدار از منابع (میان مجاز بهره برداری از جنگل ها، آبریان، مرتع و ...)

- عوامل و فرآیندهای اصلی مخرب محیط زیست و منابع طبیعی

- تحلیل ساختار مدیریت منابع زیست بومی

- تحلیل فعالیت ها و اقدامات انجام شده جهت حفاظت از محیط زیست

- جمع بندی و نتیجه گیری از وضعیت محیط زیست (نقاط قوت و ضعف و فرصت و تهدید)

منابع و مأخذ:

- ۱- پورا احمد، ا. ۱۳۸۰، آمایش سرزمین و ایجاد تعادل در نظام شهری کشور، دانشکده ادبیات و علوم انسانی (تهران) ۴۸ (۱۶۰)، ۴۹۰-۴۷۹.
- ۲- توفیق، ف. ۱۳۷۰. ایران طرح ریزی کالبدی در ایران و محورهای اصلی آن، مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران، ص ۳-۳۲.
- ۳- توفیق، ف. ۱۳۸۴، آمایش سرزمین-تجربه جهانی و انطباق آن با وضع ایران، مرکز مطالعات و شهرسازی و معماری.
- ۴- دفتر برنامه ریزی منطقه ای، ۱۳۶۴، مطالعات طرح آمایش پایه آمایش سرزمین اسلامی ایران. وزارت برنامه و بودجه، معاونت امور مناطق.
- ۵- راهنمای انجام مطالعات برنامه آمایش استان، ۱۳۸۵، مرکز ملی آمایش سرزمین، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- ۶- سابقه برنامه ریزی در ایران، ۱۳۷۷، سازمان برنامه و بودجه کشور.
- ۷- صالحی، ا. ۱۳۸۶، تحلیلی بر موانع فراروی آمایش سرزمین در ایران، دانشکده محیط زیست دانشگاه تهران.
- ۸- ضوابط ملی آمایش سرزمین، ۱۳۸۳، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- ۹- قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۸-۱۳۸۴).
- ۱۰- کریمیان، رضا. ۱۳۸۷، برنامه مدیریت حوزه آبخیز کوهدشت لرستان با استفاده از آمایش سرزمین، علوم کشاورزی و منابع طبیعی، ۲ (۱۵)، ۱۹۲-۱۸۳.
- ۱۱- محرم نژاد، ن. ۱۳۸۵، مدیریت و برنامه ریزی محیط زیست.
- ۱۲- مخدوم، م. ۱۳۷۰. ارزیابی توان اکولوژیکی منطقه گیلان و مازندران برای توسعه صنعتی و روستایی و توریسم. مجله محیط شناسی. شماره ۱۶.
- ۱۳- مخدوم، م. ۱۳۸۰، شالوده آمایش کشور، انتشارات دانشگاه تهران.
- ۱۴- مستندات برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۸۳-۱۳۷۹)، سازمان برنامه و بودجه کشور.
- ۱۵- مطالعه آمایش سرزمین، ۱۳۸۳، دفتر آمایش و توسعه پایدار، سازمان برنامه و بودجه کشور.
- ۱۶- مطالعات آمایش سرزمین-جهت گیری های آمایش ملی، ۱۳۸۳، دفتر آمایش و توسعه پایدار، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- ۱۷- میردآودی، ح. ۱۳۸۷. بررسی و تعیین توان اکولوژیک استان مرکزی از نظر کشاورزی و مرتع داری با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS). فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات مرتع و بیابان ایران. جلد ۱۵، شماره ۲، صفحه ۲۴۲-۲۵۵.

Land use in the point of environment management

R. Zare, N. Moharamnejad and Sh. Khaghani

Abstract:

Land use includes the science of logical organization of economic, social, cultural aspects of environment protection and development. At least relevant the environment management, the basic aim of land use in developing areas and their inner and outer relationship, to each other, using wisely sources, getting valued of man building heritage and nature building, modification and improvement of the environment using the suitable methods and techniques.

It is important in planning approving, “ land use national regulations “, and “ land use national document “ which can affect on environment management.

In addition in this study, ecologic environmental models in land use are presented.

Keyword: environment, management, land use

Archive of SID

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

عضویت در خبرنامه

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

مباحث پیشرفته یادگیری عمیق؛
شبکه های توجه گرافی
(Graph Attention Networks)

کارگاه آنلاین آموزش استفاده از
وب آوساینس

کارگاه آنلاین مقاله روزمره انگلیسی